חד לכהנים. מדהוה מלי למיכתביהו לכולהו בחדא מזהרה וחד קהל לא יבא ממזר ועמוני ומואבי בקהל גם דור עשירי לא יבא להם [ב] **בקהל עד עולם וגבי מצרי ואדומי דור שלישי יבא להם בכם: חד לקהל כהנים וחד לקהל לוים וחד לקהל ישראלים. דלמי הוה כתיב** חד ה"א כהנים קאמר אבל לוים מותרים ולמי כתיב תרי ה"א לוים וכהנים אבל ישראלים לא: **וחד למישרי** [ג] **ממזרים בשתוקי. אע"פ שזה ודאי וזה ספק לא חיישינן שמא זה כשר ואסור לישא ממזרת דהכי דרשינן בקהל ודאי הוא דלא יבא ממזר הא בקהל ספק כגון שתוקי יבא: וחד למישרי שתוקי בישראל. דדרשינן הכי ממזר ודאי הוא דלא יבא בקהל הא ממזר ספק יבא ודקתני מתני' שתוקי פסול הוא מדרבנן כדלקמן שמא ישא אחותו מאביו: קהל גרים לא איקרי קהל. דלא אייתר לן קרא לקהל גרים: מחד קהלא נפקי. דשבט אחד הם ואין לקרות קהל חלי השבט: הני נמי תרי קהלי נינהו. גבי כהנים ולוים אינטריכו תרי קהלי לדרשה ואפי' הכי אייתר להו חד לקהל גרים: ממזר בשתוקי ושתוקי בישראל מחד קרא נפקי. חד מקהל ודאי וחד מממזר ודאי דהכי דרשינן לא יבא ממזר ודאי הא בקהל ודאי הא ממזר ספק יבא: ואיבעית אימא הני נמי תרי קהלי נינהו. אמר רבא מי איכא דדריש מילתא כי האי בדוכתא דשכיחי גיורי דרש רבא במחוזא גר מותר בכהנת טענוהו בשיראי הדר דרש להו גר מותר בממזרת אמרו ליה אפסידתא לקמייתא אמר להו דטבא לכו עבדי לכו אי בעי מהכא נסיב ואי בעי מהכא נסיב והילכתא גר מותר בכהנת ומותר בממזרת מותר בכהנת לא הוזהרו כשירות להנשא לפסולים ומותר בממזרת כרבי יוסי: אלו הן שתוקי כל שמכיר: אמר רבא דבר תורה שתוקי כשר מאי טעמא רוב כשרים אצלה ומיעוט פסולין אצלה ואי אזלי אינהו לגבה [ד]כל דפריש מרובא פריש מאי אמרת דילמא אזלה איהי לגבייהו הוה ליה קבוע [ה]וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי והתורה אמרה לא יבא ממזר [ו]ממזר ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא בקהל ודאי הוא דלא יבא הא בקהל ספק יבא ומה טעם אמרו שתוקי פסול גזירה שמא ישא אחותו מאביו אלא מעתה שתוקי שתוקית לא ישא שמא ישא אחותו מאביו כל כי הני מזנו ואזלי בת שתוקית לא ישא שמא ישא אחותו מאביו אלא לא שכיחא ה"נ לא שכיחא [ז]אלא [ח]מעלה עשו ביוחסין ואמר רבא דבר תורה אסופי כשר מאי טעמא אשת איש בבעלה תולה מאי איכא מיעוט ארוסות ומיעוט שהלך בעליהם למד"ה כיון דאיכא [ט]פנויה ואיכא נמי דמחמת רעבון הוה פלגא ופלגא והתורה אמרה לא יבא ממזר בקהל ה' ממזר ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא בקהל ודאי הוא דלא יבא הא בקהל ספק יבא ומה טעם אמרו אסופי פסול [י]שמא ישא אחותו מאביו אלא מעתה אסופי אסופית לא ישא שמא ישא אחותו בין מאביו בין מאמו כל הני שדי ואזלי בת [יא]אסופי לא ישא שמא ישא אחותו אלא לא שכיח ה"נ לא שכיח אלא מעלה עשו ביוחסין אמר [יב]רבא בר רב הונא [יג]מצאו מהול אין

[**וחד למישרי שתוקי בישראל. תימה היכי מילדים שתוקי בישראל מיתורא דקהל**[א] **וי"ל דמקים ממזר לקהל מה גבי קהל ממעטינן קהל ספק ה"ג גבי ממזר ממעטינן ממזר ספק. ת"ר]:**

אלא מעתה שתוקי שתוקית לא ישא. קשה דמשמע דפסיטא ליה דמותר בה ובפרק החולץ (יבמות דף נ:) אמר דרבא גופיה ס"ל כר"א דמתני' [ב]דאמר ספיקן [ג] אסור וי"ל דהתם קאמר רבא אליביה אבל הכא דקאמר מ"ט אמרו שתוקי פסול קא בעי אליבא דכ"ע: **מאי איכא מיעוט ארוסות כו'. תימה דמשמע** טעמא דליכא למיחש משום דהוה מיעוט ולא ידעינן שמארוסה היא הא אם אינו יודעים שמארוסה היא ולמי איכא לאחזוקי בממזרות ולא היא דאפילו ידעינן שמארוסה היא לא הוי ממזר דהא אמרי' (לקמן דף עה.) ארוסה שעיברה הולד כשר[ד] **ועוד** קשה [ה]דמאי קאמר ומיעוט שהלכו בעליהם למדינת הים דהאי נמי יש לנו להכשירו דשמא בא על ידי שם ושימש כי ההוא עובדא[ו] (בירושלמי) דאתיה דשמואל שהלך למדינת הים ובא על ידי שם ושימש והוליד את שמואל ויש לומר דהכא איכא ריעותא שהשליכתו[ז] ואם אינו יודעים שהוא מארוסה מחזקינן ליה בולמי ממזר שאם היה מן הארוס לא היתה משליכתו אי נמי יש לומר דלא תלינן שבא עליה על ידי שם אלא בודקא[ח] כשאומרת כן אבל הכי אסופי כיון דאין אמו מעידה עליו אין לתלות בהכי:

אסור. דקהל גרים איקרי קהל. ופי' לפסולים. (שבכהנים) [שהכהנים] הוזהרו על בנותיהם והם לא הוזהרו בכהונה, אבל לפסולים שהאנשים הפסולים הוזהרו עליהם מלישא אותם כגון ממזר או פסול אף הן הוזהרו דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל ענשין שבתורה [לעיל לה, א], והכי איתא ביש מותרות [יבמות פד, ב]. **רוב כשרים אצלה.** רוב העולם כשר אצל פנויה, שאין הולד ממזר אפילו מעובד כוכבים ועבד שאין ממזר אלא מקרובים. **אינהו לגבה.** הבועל אצלה. **מאי אמרת.** לפסול אותם דילמא אזלא לגבייהו וזה הקרוב נשאר במקום קביעותו. **[שתוקי] שתוקית [לא ישא].** ורבנן שרו ספקן בספקן.[ט] **אשת איש.** אע"פ שרוב פסולים אצלה אם נבעלה לפסול לה הולד אינו ממזר דרוב בעילות אחר הבעל,[י] ואם ילדה ממזר אינה משליכו שיכולה לומר מבעלי הוא.

מסורת הש"ס

(א) [יבמות עט:], (ב) [בכמ"י נוסף: חד קהל], (ג) [בכמ"י נוסף: ומייתר ליה חד קהל לקהל גרים], (ד) סם פד: פה. לקמן עו., (ה) [ברכות כח.] כתובות טו. יומא פד: יבמות טז: זבחים עג., (ו) כתובות יג. טו., (ז) [בכמ"י כתוב: פנויות], (ח) [בכמ"י נוסף: גזירה], (ט) [בכמ"י: אסופים. וכל"ל (רש"ש, ועי' אלג"ל)], (י) [בכמ"י: רבה], (כ) [בדפו"ר במקום: "בקהל", כתוב "בו". ועי' הגהות בגא"ר], (ל) [ל"ל ממזר. רש"ל], (מ) ["אהרת" ליתא ברש"י שהוא בר"ן סוף"ק (טו: מדפי הרי"ף), וסם ועל הספקן], (נ) [לעיל לה ע"ב], (ס) [בר"ן בחו], (ע) [לעיל סח:, יבמות מה., ע"ש], (פ) [לקמן עד.], (צ) [ש לתוספף בספקן]. [מרלאה כהן, וכ"ה בתוס' טוך], (ק) [בדפו"ר: מאי דקאמר], (ר) [כל סיפור המעשה זה ממלא בהלכות גדולות סוף הלכות גיטין והובא בהלא"ש פרק זה סי' ז ע"ש], (ש) [בדפו"ר: כשאומר], (ת) [לקמן עד.], (א) [סוטה כז ע"א],

תורה אור השלם

1. לֹא יָבֹא מַמְזֵר בְּקָהַל יְיָ גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לוֹ בְּקָהַל יְיָ: דברים כג ג
2. הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְיָ: במדבר טו טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא יבא וכו' בעל המתוקים שבא על אמו ותינח הוא ממקר:

מוסף רש"י

לא הוזהרו כשרות להנשא לפסולים. לא הוזהרו כשרות וכהנות מלישא לפסולים, לחללין, שמותרים בישראל, ואע"פ שהכהן הוזהר בחללה, ההנות לא הוזהרו בחללים (יבמות פד: ובערי"ז לקמן עו.). **ביוחסין.** בכהונה (כתובות יג.).

עין משפט נר מצוה

כז א מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הלכה יא סמג לאוין קכח טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' כב וסי' ב סעי' ג:
ב [מיי' שם פי"ח הלי"ד טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' יח]:
כח ג מיי' שם הלט"ו טוש"ע שם סעי' יח:
כט ד ה מיי' שם פ' טו הל' כא:
ל ו מיי' שם הל' לא טוש"ע אה"ע סי' ד סעי' לא:

מוסף תוספות

א. בשלמא הא דשרינן ממזר בשתוקי ניחא דדרשינן בקהל ודאי הוא דלא יבא אבל למישרי שתוקי בקהל ודאי היכי מפיק מיתורא דקהל. **תוס'** הרא"ש. **ב.** תוס' טוך כתוב בשיטי לשון: דרב ושמואל דפליגי לקמן בארוסה שעיברה לתרוייהו לא חשיב ודאי ממזר דמאן דשרי ליה בממזרת היינו משום דלית ליה דר' אלעזר דספקן בודאן אסור. (ועי' רש"ש).
ג. שאם היה מן הארוס לא היתה משלכת אותו שהרי נאמנת עליו לומר שהוא מן הארוס, תוס' הרא"ש (ועי' שם שמלין בזה.). וכן יש לתרץ דקאמר ומיעוט שהלכו בעליהם למדינת הים דהואיל והשליכתו ודאי ממזר הוא. תוס' טוך.

תוס' ר"י הזקן

אסור. דקהל גרים איקרי קהל. ופי' לפסולים. (שבכהנים) [שהכהנים] הוזהרו על בנותיהם והם לא הוזהרו בכהונה, אבל לפסולים שהאנשים הפסולים הוזהרו עליהם מלישא אותם כגון ממזר או פסול אף הן הוזהרו דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל ענשין שבתורה [לעיל לה, א], והכי איתא ביש מותרות [יבמות פד, ב]. **רוב כשרים אצלה.** רוב העולם כשר אצל פנויה, שאין הולד ממזר אפילו מעובד כוכבים ועבד שאין ממזר אלא מקרובים. **אינהו לגבה.** הבועל אצלה. **מאי אמרת.** לפסול אותם דילמא אזלא לגבייהו וזה הקרוב נשאר במקום קביעותו. **[שתוקי] שתוקית [לא ישא].** ורבנן שרו ספקן בספקן.[ט] **אשת איש.** אע"פ שרוב פסולים אצלה אם נבעלה לפסול לה הולד אינו ממזר דרוב בעילות אחר הבעל,[י] ואם ילדה ממזר אינה משליכו שיכולה לומר מבעלי הוא.

הוזהרו כשרות לישא לפסולין: רוב כשרים אצלה. דכיון דמכירים את אמו דפנויה היא רוב העולם כשרים אצלה שאין הרוב ממזרים וקרובים שהולד מהם ממזר ואף עובד כוכבים ועבד אם [ט] בא עליה אין הולד ממזר[ש] : **ומיעוט פסולין.** כגון ממזרין וקרובין: **ואי דאזלי אינהו לגבה.** ואם בבעילה זו הלך הבועל אצלה דהשתא גד ליה ממקום קביעתו ואין לדונו בתורת קבוע שהוא נדון כמחצה על מחצה יש לנו לומר כל דפריש מרובא פריש והולד כשר: **מאי אמרת.** מאיזה טעם תבא לפוסלו דילמא אזלה איהי כו' אין זה אלא ספק והתורה אמרה ממזר ודאי הוא דלא יבא הא ממזר ספק יבא: **כל כי הני מזנו.** בתמיה וכי כל בעילות הנמצאות נטיל על אביו של זה לומר הוא הוליד כל שתוקי העיר: **בא שתוקים.** שנולדה על ידי נשואין שנשאת למותר לה: **לא ישא אחותו.** שתוקי שמא בנו של בעל השתוקית הוא[ת] שבא על אמו של זה תחלה בזנות ואח"כ נשא שתוקית: **אלא לא שכיח.** מסקנא דקושיא היא אלא להכי לא חיישינן משום דלא שכיח שתנשא לו אחותו. אי נמי שתוקי מילתא דלא שכיחא ומילתא דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן וזה עיקר: **דבר תורה אסופי כשר.** אע"פ שאין מכירים את אמו ויחוש שמא מאשת איש שנבעלה לאחר דרוב פסולין אצלה ליכא למימר הכי: **מאי טעמא אשת איש בבעלה תולה.** אם ילדה ממזר אינה משליכתו לפי שיש לה לומר מבעלי הוא: **מאי איכא.** לאחזוקי בממזרות איכא מיעוטא שהן ארוסות ואין להם לתלות בבעל או נשואות שהלכו בעליהן למדינת הים כיון דאיכא נמי למימר של פנויה הוא וכשר או של אשה מבעלה והשליכתו אמו מחמת רעבון: **שמא ישא אחותו מאביו.** דאחותו מאמו ליכא למיחש כיון דמכירין את חמותו שהיא בחזקת כשירה לא מספקינן לה במזנה לומר שהוא היה בנה והשליכתו: **כל הני שדי ואזלי.** וכי כל בנים שהיו לה השליכה שנחזיק כל הנאספים בני אם אחת ובספק בני אב אחד ומשתי אמהות נמי לא כדאמר לעיל כל הני מזנו ואזלי: **בא אסופי.** מן הנשואין שמא בעל האסופית הוא אביו: אין